

signa või veist. Suurkauplejad puuduvad meil sel alal täiesti, välja arvatud vahest Estonia Eksporttapamaja lihapoed. Suuri kõikumisi võis märgata eriti sealihahindades terve looma viisi müües. Hinnad langesid, kui mõningaid päevi järgimööda maalt tapetult sissetoodud sigadega kohalik turg üle ujutati, tõusid aga kohe, kui sisse toodi vähe.

Raskusi tekitas, nagu iga aasta peale tsunfide ärakaotamist, sanitaarse tegevuse juures õppinud tapjate väike arv ja asjaolu, et ainult üksikud lihunikud peavad kindlapalgalisi töölisi (kulude kokkuhoiu mõttes), mille tagajärjel üksikud agaramad tapjad võtavad endale hulga loomi tappa, tappes neid aga rutuga mustalt. On siiski loota, et uute määruste järgi, kus nõutakse kutseoskust, see pahe kaob.

1932. aastal tapamajast läbikäinud veiste arv tõusis rekordiliselt — kokku 3493 veist rohkem kui 1931. aastal. Põhjuseks oli kohati loomasöötade poolest kehvavõitu põllumajandusaasta, mis tingitud väga soojast ja kuivast suvest, äärmiselt madalad piima- ja selle saaduste hinnad ja põllumeeste suur sularaha puudus. See kõik sundis vähendada karja ja müüma sööta mitte-tasuvaid loomi lihaloomadena. Maal hakkasid põllupidajad liigseid kariloomi ka oma pere jaoks tapma. Käisid ringi nimelt maal isikud, kellel teadmisi oli vorstitegemises ja kes valmistasid tapetud veistest lihavorste, mis suitsetati, et neid pikemaks ajaks konserveerida. Nii said põllupidajad omast käest liha-toitu, mis oli odavam heeringaist ja võib-olla isegi soolasilkudest.

Üldiselt vähenes 1932. a. läbikäik 774 looma võrra, ja seda vasikate, lammaste ja sigade arvel; lihakaalu järgi tegevus seevastu näitas tõusu, sest veised kaaluvad läbistikku rohkem pudulajustest ja sigadest. 1931. a. oli tapamajas liha läbikäik 3.415.481 kg, 1932. a. — 3.784.730 kg, seega 369.309 kg enam (kaasa arvamata veel 382 sinki).

Kõige rohkem tarvitati, nagu harilikult, sealihaga — 1.668.700 kg (1931. a. — 1.740.900 kg ja 1688 kg sinki), veiseliha — 1.515.482 kg (1931. a. — 1.002.517 kg), vahe on aga endiste aastatega võrreldes jäänud palju väiksemaks.

Eelarves ettenähtud töödest jäi teostamata ainult teise aurukatla jaoks eelkütte ehitamine põlevkiviga kütmiseks põhjusel, et plaanid ja kalkulatsioonid hilinesid. Seevastu renoveeriti aga tapamaja krundil asuv maja Võru u. nr. 55, mis läks maksma 1127.09 kr.

Estonia Eksporttapamaja asutas 1932. a. endale Tartus lisaks seni-sele ühele veel kaks lihapoodi. Kõikides nimetatud poodides oli aru-ande-aasta jooksul omas asutises tapetud pudulajuseid tervete kerede viisi rippumas. 1932. a. läks eksporttapamaja ka veiste tapmise peale üle, nimepidi küll oma vorstitööstuse jaoks, sest veiseliha on hulga-kaupa tervete kerede viisi neis kauplustes müügil. Säärase teguviisi jätkumisel ähvardab sellest igal aastal linna tapamajale umbes 5000 kr. kahju tekkida. Eksporttapamajad ei ole asutatud siseturu varustamiseks, see ei oleks Tapamajade seaduse ja määrusega kokkukõlas ja võiks Tapamajade seaduse § 3 põhjal suurte kuludega asutatud avalikke tapamaju hävitada.